

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 378/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa _____, _____, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody _____ proti postupu Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 7T/58/2015 a jeho uzneseniam zo 4. februára 2022 a z 26. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručanou ústavnému súdu 29. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva zaručeného čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to postupom mestského súdu a jeho rozhodnutiami označenými v záhlaví tohto uznesenia. Žiada zrušiť napadnuté uznesenie mestského súdu z 26. februára 2025 a vrátiť vec mestskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň žiada priznať finančné zadostučinenie. Súčasťou podanej ústavnej sťažnosti je aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľ bol uznesením vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Košice I (teraz mestský súd) pod sp. zn. 7T/58/2015 zo 4. februára 2022 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) zaviazaný nahradiť štátu odmenu a hotové výdavky v sume 5 713,06 eur uhradené štátom obhajcovi, ktorý bol sťažovateľovi z dôvodu povinnej obhajoby ustanovený. Mestský súd vykonal dokazovanie, na základe ktorého zisťoval majetkové pomery sťažovateľa, pričom dospel k záveru, že v danom prípade nárok na bezplatnú obhajobu nie je odôvodnený. Mestský súd takto rozhodol aj vzhľadom na to, že sťažovateľ je v produktívnom veku, môže byť v budúcnosti poberateľom

príjmov zo závislej činnosti, príjmov zo sociálneho poistenia a podobne. Zároveň mestský súd poukázal na to, že sťažovateľ sa dopustil trestného činu úmyselne, a preto je žiaduce, aby trovy svojej nutnej obhajoby štátu nahradil.

4. Sťažovateľ podal proti uvedenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, o ktorej rozhodol predseda senátu mestského súdu uznesením sp. zn. 7T/58/2015 z 26. februára 2025 (ďalej len „uznesenie sudcu“) tak, že sťažnosť sťažovateľa v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka rozhodoval predseda senátu mestského súdu, ktorý v danej veci nebol príslušným nadriadeným orgánom na rozhodovanie. Podľa názoru sťažovateľa mal o sťažnosti rozhodovať Krajský súd v Košiciach ako príslušný nadriadený orgán. Keďže predseda senátu mestského súdu rozhodoval o podanej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorého na rozhodnutie sám poveril, rozhodoval tak o vlastnom rozhodnutí ako sťažnostný orgán. Podľa názoru sťažovateľa mal mestský súd v sťažnostnom konaní prihliadať na § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého má fyzická osoba právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak jej príjem nepresiahne 1,4-násobok sumy životného minima, čo mal sťažovateľ spĺňať. Podľa jeho názoru mestský súd pri rozhodovaní nepostupoval správne, keď síce insolventnosť sťažovateľa konštatoval, avšak svoje rozhodnutie založil iba na práceschopnosti a produktívnom veku sťažovateľa a jeho možnosti generovania príjmov v budúcnosti. Uznesením sudcu malo byť porušené právo sťažovateľa na bezplatnú právnu pomoc podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, pretože sťažovateľ aj s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva spĺňal obe podmienky na jej priznanie, a teda nemal prostriedky na zaplatenie obhajcu a ustanovenie obhajcu vyžadoval záujem spravodlivosti.

6. Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie advokáta na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom o tejto ústavnej sťažnosti s poukazom na nedostatok finančných prostriedkov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd pred tým, než pristúpi k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, považuje za nutné poznamenať, že podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa to má za následok, že sa napadnutými rozhodnutiami mestského súdu bude zaoberať len cez prizmu kritiky skutkovej stránky sťažovateľovej trestnej veci s dôrazom na relevantné argumenty sťažovateľa.

8. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonanej všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

III.1. K namietanému porušeniu uplatnených práv uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 4. februára 2022:

9. Pokiaľ ide o časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa uznesenia vyššieho súdneho úradníka mestského súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení vyššieho súdneho úradníka v prvostupňovom rozhodovaní prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil, pričom ochranu všetkým jeho označeným právam bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sudca mestského súdu, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka mestského súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu uplatnených práv postupom mestského súdu a uznesením sudcu z 26. februára 2025:

10. Vo vzťahu k uzneseniu mestského súdu z 26. februára 2025 sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru.

11. K porušeniu uvedených práv sťažovateľa malo dôjsť rozhodovaním predsedu senátu mestského súdu ako súdu nepríslušného na rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že námietku sťažovateľa, v ktorej namieta, že o jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka mestského súdu nerozhodoval súd nadriadený, ale predseda senátu mestského súdu, hodnotí ako neopodstatnenú, keďže bol takýto postup mestského súdu aprobovaný zákonnou úpravou, a to § 190 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku. Na tomto mieste tiež poukazuje na judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej takáto právna úprava zjavne nezasahuje do práva na nezávislé rozhodnutie, pretože účastník konania má zaručenú možnosť podať proti rozhodnutiu o výške náhrady trov konania vydanému vyšším súdnym úradníkom sťažnosť ako účinný prostriedok nápravy, o ktorom rozhoduje vždy sudca (pozri PL. ÚS 10/2019).

12. Podľa názoru ústavného súdu aj s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa nedostatočného posudzovania splnenia podmienok na bezplatnú obhajobu sa mestský súd náležite vysporiadal. Pri rozhodovaní súdu o tom, že odsúdený nemá nárok na bezplatnú obhajobu, resp. obhajobu

za zníženú odmenu, sa má vychádzať z celkovej ekonomickej situácie odsúdeného, a nielen z momentálnych finančných možností (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Tost/39/2011 z 15. decembra 2011). Majetkové pomery sťažovateľa skúmal mestský súd dostatočným spôsobom, berúc ohľad aj na to, že sťažovateľ je v produktívnom veku, je práceschopný s možnosťou jeho pracovného zaradenia v rámci výkonu trestu odňatia slobody. Je preto v záujme zachovania zásady spravodlivosti, aby štátu nahradil náklady, ktoré v súvislosti s jeho obhajobou vynaložil.

13. Ústavný súd tiež dáva do pozornosti § 34 ods. 3 Trestného poriadku, v zmysle ktorého: „Obvinený, ktorý nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, má nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu; nárok na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu musí obvinený preukázať najneskôr pri rozhodovaní o náhrade trov trestného konania a ak ide o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2, najneskôr do 30 dní po tom, čo mu bolo doručené opatrenie o ustanovení obhajcu.“

14. Ústavný súd tiež dáva do pozornosti § 555 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v zmysle ktorého: „Ak bol obžalovaný právoplatne uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu vyplatenú odmenu a náhradu ustanovenému obhajcovi a ustanovenému zástupcovi z radov advokátov podľa § 47 ods. 6, ak nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú náhradu.“

15. Z § 34 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva zákonné kritérium, ktoré je potrebné pri rozhodovaní o nároku na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu zohľadniť, a to dostatok finančných prostriedkov. Sťažovateľ však nepreukázal splnenie tejto podmienky na priznanie nároku na bezplatnú obhajobu do rozhodnutia súdu o náhrade trov trestného konania, a preto v zmysle už uvedených zákonných ustanovení má povinnosť nahradiť štátu odmenu a náhradu, ktorá bola ustanovenému obhajcovi vyplatená.

16. Ústavný súd dodáva, že aj predpokladané dodatočné zlepšenie majetkových pomerov sťažovateľa zakladá štátu oprávnenie, aby prostriedky, ktoré vynaložil na zaplatenie obhajoby sťažovateľa, žiadal späť (I. ÚS 131/2016). Právne závery mestského súdu v tejto veci podľa názoru ústavného súdu nie sú poznačené arbitrárnosťou, sú logické a aj ústavne akceptovateľné.

17. V popísaných okolnostiach ústavný súd považuje napadnuté uznesenie mestského súdu z 26. februára 2025 za ústavne plne udržateľné, nesignalizujúce ústavnoprávne defekty, ktoré by si vyžadovali prijatie ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie.

18. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

19. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa artikulovaných v sťažnostnom petite.

IV.

K návrhu na ustanovenie právneho zástupcu

20. Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ním, ak sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

21. Za zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti ústavný súd považuje nesplnenie neodstrániteľných podmienok konania, ako je nedostatok právomoci ústavného súdu, oneskorenosť podania ústavnej sťažnosti, jej zjavnú neopodstatnenosť alebo neprípustnosť.

22. Ak teda ústavný súd po posúdení obsahu ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že v danom prípade je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu